

АСАНАЛИЕВ Ж С.,
ДЖАКЫПБЕКОВ К.,
КЕНЖЕБАЕВ М.К.
Ж. Баласагын ат. КУУ
Кыргызстан, Бишкек
Asanaliev Zh. S.,
Dzhakypbekov K.,
Kenzhebaev M.K.
J. Balasagyn at. KUU
Kyrgyzstan, Bishkek
jyldyzbek79@mail.ru

МАТЕМАТИКА КУРСУН КЕСИПКЕ БАГЫТТУУ ОКУТУУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ
ТЕХНОЛОГИИ ОБУЧЕНИЯ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ НАПРАВЛЕНИИ
КУРСА МАТЕМАТИКИ
TECHNOLOGY EDUCATION IN THE PROFESSIONAL DIRECTION
OF THE COURSE OF MATHEMATICS

Аннотация: Берененин максаты- Математика курсун геологиялык багыттагы студенттерге окутууда маалыматтар технологиясын колдонуунун дидактикалык негиздеринин моделин, студенттердин кесиптик даярдыгынын өз алдынча таанып-билүү кызыгуусун активдештирүүсүнүн жолдорун жана кесиптик компетенциясын калыптандыруусунун каражаты катары пайдалануусун көрсөтөт.

Аннотация: Цель статьи курса математики в геологических областях, чтобы научить студентов в области информационных технологий профессиональной подготовки студентов в основах использования дидактической модели, активация знаний корысти и способы использования в качестве инструмента для создания профессиональной компетентности.

Ключевые слова: компетентность, знание, информационные технологии деятельность.

Ачкыч сөздөр: Компетенттүүлүк, маалымат технологиясы, таанып-билүү иш-аракеттер.

Annotation: The purpose of article is application didactic foundations of modern information technologies in the course of mathematics for students of geological profile. The authors considered effective ways of teaching self-reliance responsibility, decision practice communicative tasks with team, the results of students of applied geological areas.

Key words: Competence, information technology, cognitive activity.

Адамзат коомду маалыматташтыруу, экономиканы глобалдаштыруу, илимдин жана жогорку технологиялардын ролунун реалдуу жогорулашы, билим берүүнүн системасына жаңы талаптарды коюу сыяктуу ушундай өзүнүн өнүгүүсүнүн жаңы өнүгүү дооруна өттү. Инженердик багыттагы адистерди даярдоо шартында, билим берүү технологияларына гана эмес, ошондой эле билим берүүнүн мазмунуна да бир кыйла таасир эткен объективдик факторлорду колдонуу максатка ылайык. Кесиптик билим берүүнүн чөйрөсүндө бул көрүнүш түрдүү адистерди даярдоодо алдыңкы кезекти камтыйт, анын негизинде маанилүү ролду математика ойнойт. Билим берүүнүн мазмунун өнүктүрүүнүн азыркы этабында математика менен информатиканын өз ара таасирин изилдөө бир кыйла олуттуу жолду талап кылып калды, себеби дал математика информатика менен өз ара аракетте жалпы билим берүүдө да, кесиптик көз караштан да, адистердин басымдуу саны үчүн даярдоонун негизги блогун түзөт.

Дүйнөнүн көп өлкөлөрүндө билим берүү системасына кесиптик билим берүүнүн көп баскычтуу системасын киргизүү маселеси каралган. Кыргызстанда кредит технологияны билим берүү системасына киргизүүнүн аргументтери:

- ✓ кесиптик билим берүүнүн көп баскычтуу системасын өнүктүрүү;
- ✓ КРнын жогорку мектептерин европалык системага интеграциялоо.

Окутуунун кредиттик системасында компетенттүүлүк мамилеге негизделген билим берүү программаларынын өзгөчөлүктөрүн көрсөтөлү.

Окуу пландан мурда адистин компетенциялары, окутуудан күтүлүүчү жалпы натыйжалар аныкталат. Окуу планы түзүлөт. Окуу планына киргизилген ар бир дисциплина (модуль) боюнча окутуунун натыйжалары аныкталат. Ар бир модуль конкреттүү окуу аракеттерине негизделген болот.

Аларды төмөнкү аспектилерден аныктап алуу мүмкүн:

- *курстардын типтери*: лекция, семинар, практика, лабораториялык иштер, ӨАИ, консультация, долбоор түзүү;

- *окуу иш аракеттердин типтери*: лекцияга катышуу, атайын тапшырмаларды аткаруу, курстук долбоор жазуу, жолугушуу өткөрүү, лабораториялык көндүмдөр, китеп окуу, башкаларды окуп үйрөтүү, практиканын отчетун жазуу, ..

- *баалоонун типтери*: оозеки, экзамен, жазуу түрүндө экзамен, презентация, тест,

Модулдардын мазмунун иштеп чыгуу окутуудан күтүлүүчү натыйжаларды пландаштыруудан башталат. Окутуудан күтүлүүчү натыйжалар модулдун аягында студент демонстрациялоочу ББК жана компетенциялар түрүндө баяндалат.

Жогорку билим берүүдө биздин ЖОЖдорду модернизациялоо бирден-бир актуалдуу жана курч маселелерден болуп саналат. Бул кокусунан келип чыккан жок, мындай жаңылоону доордун зарылчылыгы, убакыт талап кылууда.

5, 6 жыл окуп билим алышкан адистерден айырмаланып, азыркы схема көп баскычтуу: биринчи 2 жыл – толук эмес жогорку билим берүү, 4 жылдык билим берүү – кесипке багыттап окутуу – “бакалавр” квалификациясы, дагы эки жыл адистештирилген даярдык – “магистр”- квалификациясы ыйгарылат.

Математика курстарын инженердик багыттагы бакалаврдын студенттерине окутуу аны адистик кесипке багыттоо максатын көздөп, бүтүрүүчүнүн кесиптик компетенттүүлүгүн калыптоого ылайыкталган окутуу технология-сынын киргизилиши эсептелинет.

Математиканы инженердик багыттагы бакалаврдын студенттерине окутуунун өзгөчөлүктөрүн белгилеп кетүүгө болот. Проблемалык биринчи тенденцияларга байланышкан негизги чечүүчү багыттар:

- математиканын табигый потенциалы — бул маданияттын бир бөлүгү;
- математиканы окуп үйрөнүүгө болгон технологиялык мамиле;
- окутуунун информациялык технологияларын колдонуу;
- инженердик багыттагы профилдердин студенттеринин математиканы окуп үйрөнүүдө алардын кызыгуусун(мотивацияларын) күчөтүү;

Экинчи тенденция студенттердин өз алдынча иштерине көбүрөөк көңүл буруу, коомдун бардык жашоо шарттарында информациялык технология-ларды киргизүү менен көпчүлүк калктын өз алдынча квалификациясын жогорулатуу, билим берүүнүн максаты-инсанды өзүн – өзү реализациялоо жана өзүн-өзү аныктоо, ар түрдүү информациялык булактарды колдонуу менен өз алдынча окуп үйрөнүү:

- инженердик багыттагы профилдер үчүн математика боюнча окуу материалдарын эксперименттен өткөрүүгө даярдоо;

- эксперименталдык программаны өркүндөтүү менен оңдоп-түзөтүү.

Окутууну баарынан мурда математика илими менен айкалыштырып концептуалдык моменттерди түшүнүүгө туура багыттоо керек.

Математика курсун кесипке багыттуу окутуунун заманбап методдору, маалымат технологияларынын жардамында, кесип ээлерин кайрадан окуп үйрөнүү, кесиптик билимди өз алдынча өркүндөтүү мүмкүнчүлүктөрүн арттыруу маселеси турат. Алар улам өсүп жаткан маалыматтар агымын чыгармачылык менен кайра иштеп чыгуу жөндөмүнө ээ жана аны практика жүзүндө компетенттүү пайдаланууга даяр. Бул маселенин чечилиши инсандын өнүгүүсүнүн кененирээк мүмкүнчүлүктөрүн, өз алдынча өнүгүүсүн жана өзүн реализациялоо мүмкүнчүлүктөрүн камсыздоочу окутуунун жаңы формаларын, методдорун жана каражаттарын издөө менен түздөн түз байланыштуу. Муну окутуунун жаңы программалары (бакалаврдык жана магистрдик) шарттайт.

Студенттердин чыгармачыл жөндөмдөрүнүн өсүүсүндө практикалык сабактардын мааниси чоң. Практикалык сабактар студенттердин ой жүгүртүүсүн, кебин, сүйлөө маданиятын өстүрүп, оюн жыйынтыктуу системалаштырып берүүнү калыптандырат, окутуучуга студенттердин билимин жана жөндөмүн көзөмөлдөөгө мүмкүнчүлүк берет. Ой жүгүртүү – бул адамдын активдүү, анык бир максатка багытталган иш-аракети, мындай процессте мурдагы жана жаңы келип түшкөн маалыматтар, билимдер талданып, кайрадан иштелип чыгат. Математикалык билимдерге ээ болуу – стандарттуу гана эмес, ой

